

KUURROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUURROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

N:o 12
Joulukuu

TOIMITTAJAT:
JOHN SUNDBERG HUUGO NYBERG
Vastaava. Toim. sihteeri.
Johanneksentie 4.
puh. 8154.

28:s vuosik. 1923.

— Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa. — Hinta 10 mk. koko vuodelta. —

Sana yksinäiselle.

Maailmassa on paljon yksinäisiä, Keskellä suuria ihmisjoukkoja, kaduilla, toreilla, kokouspaikoissa y. m. löytyy paljon yksinäisiä. Näin on kuulevien ihmisten joukossa. Kuinka paljon enemmän onkaan näitä orpoja ja yksinäisiä kuuromykkien parissa. Ehkä juuri sinä, joka tätä luet, oletkin yksi niistä, joille nämä sanani tahdon lähettää.

Joka sunnuntai rukoilee seurakunta kirkossa Jumalaa näin: „Ole orpojen isä ja leskien turva. Armahda kaikkia sorrettuja, köyhiä, sairaita ja tunnossaan vaivattuja“. Olen usein viimeaikoina ajatellut, että tuohon rukoukseen voisi lisätä: „sekä kaikkia yksinäisiä“. Se rukous varmasti nousisi hartaasta sydäimestä.

Kerran jumalanpalveluksen jälkeen sanoi eräs kuulija: „Saarnan aikana ei sydämeni saanut mitään, mutta kun rukoiltiin kaikkien yksinäisten puolesta tunsin, että nyt tarkoitettiin minuakin“.

Jeesus ymmärtää yksinäisiä. Hän itse sanoi opetuslapsillensa: „Te jätätte minut yksin en kuitenkaan ole yksin, sillä Isä on minun kanssani.“ Uskon tiellä tunnetaan tänäkin päivänä: „Olen yksin, enkä kuitenkaan yksin, sillä Isä on minun kanssani“. Silloin toteutuu Herran oma lupaus; „en minä jätä teitä orvoiksi, minä tulen teidän tyköne“.

Yksinäisyyden tunne muuttuu Jeesuksen seurassa lapselliseksi uskoksi armolliseen Isään. Ei olekaan ihminen enää yksin yksinäisyydessään.

Tiellä yksin kulkiessa, työssä ollessa, yöllä yksin valvoessa, joka paikassa on lähellä ystävä, lohduttaja, auttaja, vapahtaja, jonka nimi on Jeesus Kristus. Hänelle voit avata sydämesi salaiset kätököt. Häneltä saat vastauksen rukouksiisi ja kysymyksiisi yksinäisyydessäkin. Häntä voit kiittää silloin, kun sydämesi on täynnä iloa. Hänen sylissään voit itkeä kuin pieni lapsi isänsä tai äitinsä helmassa. Jeesus on sinua lähellä. Et ole enää yksin. lankaikkinen elämä on jo alkanut silloin sinussa täällä alhaalla maan päällä. — Sinä yksinäinen vaeltaja Suomen saloilla, et ole yksin, jos tahdot rakastaa Jeesusta, sinun Vapahtajaasi. Sinäkin voit kuulla joulukellojen kuminaa sielusi korvissa. Sinullekin on syntynyt Vapahtaja. Hän elää ja on sinun kanssasi, vaikka kaikki muut jättävät. — Ellet sinä rakasta Jeesusta, olet aivan yksin. Ihmisjoukossakin olet yksin ja kuolemassa ei ole auttajaa! — Kun joulun suuri juhla lähestyy, valmista itseäsi vastaanottamaan juuri yksinäisiä vastaanottamaan syntynttä Vapahtajaa. Jos Jeesus saa syntyä sinunkin sydämässäsi, niin silloin on joulujuhla kodissasi. Silloin et ole yksin, vaan saat kaikkien uskovaisten kanssa viettää juhlaa Betlehemin seimellä, sillä Jeesus on syntynyt maailmaan pelastamaan sitä, joka kadonnut oli. Sytytä sentähden joulukynttilät palamaan sielussasi ja anna valon loistaa siellä, missä on pimeää ja yksinäistä.

Yrjö Alikoski.

Helena Luoma
70 vuotias

Sattumalta tuli käteeni tänä syksynä eräs vanha „Kuuromykkäin Lehti“. Se oli n:o 7 vuodelta 1896. Sen ensi sivulla on nuoren, pirteän ja päättäväisen näköisen naisen kuva, jonka kaulassa riippuu pieni, kultainen risti. Kuvan alla on nimi *Helena Luoma*.

Toisella sivulla on lyhyt kirjoitus, Helena Luoman elämäkerta. Siinä sanotaan näin:

Helena Luoma syntyi Turussa 20 p. joulukuuta 1853. Hänen vanhempansa olivat lääninrovasti O. F. Ingelius ja Helena Josefina Bäckman. Kouluopetuksen sai hän Heurlinin koulussa Turussa. Rouva Luomassa jo nuorena syntyi halu tulla opettajaksi johonkin tyttökouluun, mutta heikko terveytensä viivytti tätä hänen lempi ajatustansa. ¹⁾ Tähän aikaan alkoi kuuromykkäin opetus Suomessa jo tulla vähän enemmän tunnetuksi ja rouva Luoman ihmisrakas sydän vei hänet kuuromykkäin opetuksen alalle. Opeteltuaan opetusta ensin Porvoon ja sitten Turun kuuromykkäinkoulussa, perusti hän syksyllä v. 1883 yksityisen „*Hefata*“-nimisen kuuromykkäinkoulun ²⁾ yli-ikäisille kuuromykkäille Huittisiin. Helena Luoma aikoi alussa valmistaa oppilaita Turun kuuromykkäinkouluun, mutta kun kouluun tuli vähässä ajassa 13 oppilasta, niin täytyi hänen jatkaa opetusta heidän kanssansa omissa koulussaan. Keväällä v. 1884 teki hän opintomatkan Ruotsiin ja Norjaan, käyden tällä matkallaan Manillan, Vadsteenan ja Kristianin kuuromykkäinkouluissa. Vuonna 1885 sai hän Helena Luoma pienemmän valtionavun koululensa. Tultuaan naimisiin Hauhon seurakunnan kappalaisen E. J. K. Luoman kanssa, muutti hän koulunsa Hauholle. Täällä Helena Luoma opetti ainoastaan kaksi vuotta, sillä hänen miehensä määrättiin syksyllä v. 1894 johtajaksi Jyväskylän kuuromykkäinkouluun, joka samana vuonna alkoi. Tähän kouluun Helena Luoma myöskin muutti opettajattareksi.

¹⁾ Kun rouva Luoma lopetti koulun käyntinsä.

²⁾ 14—30 vuoden iän välillä.

Ja lopuksi mainitaan vielä: „Helena Luoma on vielä parassaan ijässään, niin että hän vielä voi paljon työskennellä rakkaan isänmaan hyväksi. Kaikkivaltias suokoon siihen hänelle pitkää ikää, terveyttä ja voimia!“

Kuuromykkäin Lehden toivotus on toteutunut. Kaikkivaltias on antanut rva Luomalle ikää, ter-

veyttä ja voimaa työhön rakkaan isänmaan hyväksi. Helena Luomalla on ollut oma erikoinen työmaa isänmaassaan. Jo nuorena hän sen löysi. Hän ymmärsi, että kaikkivaltias tahtoi antaa hänelle kotimaansa kuuromykkäin opettamisen ja auttamisen elämäntehtäväksi. Siinä työssä on hän ollut ahkera, uskollinen ja onnistunut. Kuinkamonen Suomen kuuromykan elämään onkaan Helena Luoma saanut tuoda valoa ja onnea! Kun vieläkin matkoilla Hämeessä ja Satakunnassa tapaa entisiä Huittisten ja Hauhon koulun oppilaita, niin aivan ihmettelee miten syviä, lähtemättömiä vaikutteita he aikoinaan kouluvuosiinaan saivat. Helena Luoman henkevä opetus on painanut syvän leiman hänen oppilaisiinsa. Lyhyen ajan vain moni heistä koulua kävi. Ja vuosikymmeniä on kulunut siitä kun he koulun penkillä istuivat. Yhtä ja toista on muistista jo pudonnut pois. Mutta tärkein pääasia suurin piirtein on vielä tallella muistissa ja sydämessä: lapsellinen jumalanpelko ja selvä tieto siitä, mikä on oikein ja totta. Se, minkä opettajatar ennen suurella hartaudella, eloisalla ja kauniilla viiottomakielellä oppilaille opetti, se ei ole unohtunut heiltä.

Harva henkilö meillä on joutunut niin monien kuuromykkien kanssa tekemisiin kuin Helena Luoma. Harva on heitä ymmärtänyt niin hyvin kuin hän. Harva on niin voinut eläytyä kuuromykkäin ajatusmaailmaan kuin hän. Ja harva on niin havainnollisesti ja kauniisti osannut viittomilla puhua vanhemmille ja yksinkertaisillekin kuuromykkäille, niin että se oikein on koskenut heidän sydämiinsä ja omiintuntoihinsa. Siksipä esim. maamme kuuromykkäin matkapapit ovat pyhiinvaeltaneet Helena Luoman luo viittomaoppiin. Älykkäästi on hän, ei ainoasti ohjannut heidän kömpelöitä käsiään tämän hienon kielen eri vivahduksia esittämään, vaan myöskin on avannut heille uusia, aavistamattomia näköaloja kuuromykkäin henkiseen maailmaan. — Vanhempien, koulunsa lopettaneitten kuuromykkienkin hyväksi on Helena Luoma koettanut tehdä voitavansa. Miehensä rovasti Luoman kanssa, hän ennen nuorempana teki kesällä pitkiä saarnaamatkoja eri puolille maata. Usein on hän kotikaupunkinsa ja sen ympäristön kuuromykkäitä muistanut joko pitämällä esitelmiä ja puheita juhlatilaisuuksissa ja kokouksissa tahi tarjoamalla hyvää suuhun pantavaa. Useita vuosia ylläpiti hän „kotikutomoa“, jossa moni k.m. tyttö sai työtä ja rahaansiota. Kotikutomon työt herättivät huomiota ja saivat palkintoja suurissa näyttelyissäkin. Kuinka paljon, paljon hyvää monet kuuromykkäät ovat saaneet älykkäältä rouva Luomalta ja hänen hyvästä kodistaan, jonka ovet ovat aina olleet auki kuuromykkäille! Monella tavalla ovatkin kuuromykkäät vuosien kuluessa osoittaneet kiitollisuuttaan hänelle. — Pitkä on Helena Luoman työpäivä jo ollut. Ja vieläkin jaksaa hän olla työssä. Vaikka hän jo on eronnut varsinaisesta opettajatar-toimestaan, niin on hän vielä

viime ja tänä vuonna osaksi hoitanut väliaikaista opettajavirkkaa J:skylän k.m. koulussa.

Elämä on antanut Helena Luomalle varmaan paljon iloa, paljon tyydytystä ja onnea. Mutta on se antanut hänelle monta koettelemustakin. Me, kuuromykkämaailman jäsenet, olemme niin läheisesti ottaneet osaa niihin raskaisiin koettelemuksiin, joita Luoman perhe viime vuosina on kokenut. Kuuromykkäoppilasten joukossa ja siinä heidän silmänsä alla kasvoivat rovasti Luoman lapset. Kuka ei olisi tuntenut ja muistaisi Lainaa, Einoa ja Viljoa? Kuinka raskas oli surusanoma kun nuori Laina Luoma, k.m. opettajatar jo hänkin, kuoli! Ja sitten tuli taas toinen, raskas sanoma, kun rovasti ja Helena Luoma saivat vapaussodassa uhrata molemmat, ainoat poikansa, Einon ja Viljon, jotka samassa taistelussa, Tampereen valtauksessa, sankareina yht'aikaa kaatuvat ja haudattiin rinnakkain Jyväskylän suureen sankarihautaan. — Ne ovat olleet raskaita kuormia. Ja on kait elämän varrella ollut raskasta muutakin. Ihmetellen ja ihailien olemme me nähneet Helena Luomassa raskaina päivinäkin „nöyrää alistumista Jumalan tahdon alle ja iijäisyyden toivoa“. Tämä toivo kirkastakoon 70-vuotiaan elämän iltaa!

Valva Sirola
50 vuotias

Jyväskylän k. m. koulun opettajatar, rouva *Valva Sirola*, o. s. Tuominen, täytti 50 vuotta viime marraskuun 19 p:nä. Läpikäytyään Jyväskylän tyttökoulun ja seminaarin valmistui rva Sirola kansakoulunopettajattareksi, mutta antautui pian kuuromykkäin opetuslalle ruveten seuraamaan opetusta J:skylän k. m. koulussa. Opettaja-tutkinnon suorittuaan määrättiin hänet v. 1901

opettajattareksi tähän kouluun ja on hän siitä asti uskollisesti paikallaan pysynyt.

Rouva Valva Sirola on etevä kuuromykkäin kasvattaja, älykäs ja taitava opettamaan, tasaluontoinen ja hellä oppilailleen. Ei hän valita työn vaivoja, ei oppilasten tuhmua eikä vallattomuutta luokalla. Kyllähän me muutkin opettajat koetamme työskennellä samaan suuntaan, mutta hänellä on tähän aivan kuin erityinen, oma lahja. Siis juhlimmekin häntä syntymäpäivänään ihan sydämemme pohjasta huitovilla käsillä ja iloisella mielellä. Johtaja oli saanut lainaksi grammofoonin, mikä reippaalla „Porilaisten marssilla“ otti hänet vastaan koululle lupapäivänä ja juhlakulkuessa me saatoimme hänet koristettuun saliin, jossa kahvikulta kaikille tuoksui pihalle asti. Hänen oma luokkansa oli jo aamulla vienyt hänelle hauskoja pikkulahjoja, ja ystävät olivat antaneet kauniita hopealusikoita pysyväiseksi muistoksi tästä päivästä. Vilpitön toivomuksemme on, että hän saisi olla useampia vuosia edelleen meidän piirissämme. Onnea ja siunausta ystävillemme Valva Sirolalle!

Rouva Sirolan monia entisiä oppilaita huvittaa varmaan saada lukea vähän lisää opettajattarensa elämästä ja kodista. Kerron siis, että pari viikkoa sitä ennen oli hänen miehensä, rautatien virkailija *Jalmari Sirola* samoin täyttänyt 50 vuotta. Niin he molemmat entiset lapsuuden leikkiverit ja nuoruuden rakkaimmat ovat uskollisesti seuranneet toisiansa kaikissa elämän vaiheissa, hyvissä ja vaikeissakin. Heillä on nyt kaunis, oma koti, Terijoelta sodan jälkeen ostettu, purettu, tänne tuotu ja uudestaan rakennettu huvila. „Kapsäkki talo“! Tämä Sirolan koti on hyvin onnellinen, sillä se on tunnettu keskinäisestä rakkaudesta ja ututterasta työstä. Kyökissä puuhailee vanha Tilda niin monenvuotisena palveliana, että hänelle jo on hankittu Suomen Talousseuran kunniapalkinto ja todistus uskollisuudesta. Lapsia on perheessä neljä, kaksi poikaa ja kaksi tyttäretä, aikaihmissiä jo, terveitä ja työteliäitä, viroissa hekin. Sukuun kuuluu rouva Sirolan oma, vanha äiti, rouva Alina Tuominen. On aivan ihmeellistä! Hän on jo täyttänyt 86 vuotta. Monet pitkät, raskaat vuodet on hän maannut vuoteessa jaloistaan halvattuna, kalpeana ja kärsivänä. Mutta vanhan, ramman iso-äidin hienot, valkoiset kädet aina vaan parsivat kuluneita sukkia ja kutovat uusia koko perhekunnalle. Ja hänen suuret, kauniit silmänsä ihan loistavat nöyrää alistumista Jumalan tahdon alle ja iijäisyyden toivoa. Tuleehan kerran päivä, jolloinka Vapahtajamme Jeesus Kristus ojentaa tällekin rammalle kätensä ja sanoo: „Nouse ja käy!“ Eikä tiedä, ehkä juuri tämä kärsivä ristinkantaja on ollut koko perheelle siunaukseksi. Omat lapset ja nuoret, kasvavat lapsenlapsetkin ovat näin oppineet sääliiväisyyttä, hellyyttä ja auttavaisuutta, ja sairaalla riittää aikaa aina esirukouksiin kaikkein rakkaitensa edestä.

H. L.

Missä ovat kuolleet?

Tuosta kysymyksestä on Norjan Kuuromykkäin Lehdessä viime aikoina ollut muutamia kirjoituksia. Suomennamme tähän lehteen seuraavan k.m. papin, pastori *Olav Rustadin* kirjoitelman.

Kuolemassa eroaa ihmisen henki ruumiista. Ruumis muuttuu maaksi, mutta henki elää (Matt. 10: 28). Henki menee kuoleman jälkeen *tuonelaan*. Tuonela on vainajien (kuolleitten) valtakunta, jossa he odottavat viimeistä tuomiota. Sanotaan raamatussakin, että Kristus kuolemansa jälkeen „astui alas tuonelaan“. (Ap. tek. 2: 31; 1 Piet. 3: 18—; Efes. 4: 9).

Vainajain henget eivät nuku toimettona tuonelassa. Vainajia sanotaan kyllä usein „*nukkuneiksi*“ (Matt. 27: 52; Ap. tek. 7: 60; 1 Tess. 4: 13 y. m.) sentähden, että kuolleen ihmisen ruumis ulkonaisesti on nukkuvan näköinen. Henget elävät tuonelassa täysin tajussaan eli he ymmärtävät selvästi kaiken (Luuk. 16: 29—; 1 Piet. 3: 19; Joh. ilm. 7: 9—17). Jeesuskin saarnasi hengille tuonelassa ollessaan (1 Piet. 3: 19).

Henget ovat kuoleman jälkeen siis tuonelassa, väliaikaisessa tilassa. Mutta tässä väliaikaisessa tilassa on varmaankin monta eri astetta eli osastoa riippuen siitä, missä suhteessa kukin vainaja eläessään oli Vapahtajaan Jeesukseen.

Tanskalainen piispa, P. Madsen, on sanonut, että tuonelassa on seuraavat kolme astetta eli osastoa:

1) *Uskovaisten vainajain odotustila ennen täydellistä, lopullista autuutta.*

Tätä uskovan odotustilaa sanotaan *paratiisiksi*. Sanoihan Jeesus katuvalle ryöväriille ristillä: „*tänään olet minun kanssani oleva 'paratiisissa'*“ (Luuk. 23: 43). Tämä paratiisi ei ole vielä se lopullinen autuuden tila taivaassa, mihin uskavaiset pääsevät viimeisen tuomion jälkeen. Raamatussa sanotaan, että vainajat paratiisissa ovat *päässeet kotiin Herran luo*“ (2 Kor. 5: 8), ja että he ovat „*Kristuksen kanssa*“ (Filipp. 1: 23).

Paratiisissa uskavaiset vainajat „*lepäävät*“. He eivät ole toimettona, mutta heillä ei ole enää maallisen elämän vaivoja eikä ahdistuksia, heitä ei enää kiusaa perkele, maailma ja oma, paha sydän. Siellä Jeesus voi olla heidän luonansa ja hallita heitä paljon syvemmässä merkityksessä kuin ennen täällä maan päällä. (Joh. 14: 2—3). Sentähden marttyyri Stefanuskin rukoili kuolinhetkellään: „*Herra Jeesus, ota minun henkeni*“ (Ap. tek. 7: 59). Sentähden mekin voimme sanoa uskavaisista vainajistamme, että he menivät kotiin Jeesuksen luo, sillä he kuolivat uskossa.

2) *Uskottomain eli jumalattomain odotustila.*

Luukk. 15: 23:ssa kerrotaan, että uskottomat ovat tuonelassa vaivoissa. Kaikki ihmistunteet

eivät ole loppuneet. Hekin ovat siis tuonelassa, mutta ei vielä helvetin kadotuksessa. Viimeisenä tuomiopäivänä vasta määrätään ketkä menevät kadotukseen.

3) *Sellaisten vainajain odotustila, jotka maan päällä eläessään eivät voineet päättää uskovatko Jeesukseen tahi ei.*

Sellaisia ovat pikku lasten, pakanain, mielisairaitten y. m. vainajain henget, jotka eläessään eivät voineet ratkaista suhdettaan Kristukseen.

Tämä on nyt lyhyt vastaus kysymykseen: missä ovat kuolleet?

Mutta kaikki ihmiset eivät ajattele tästä asiasta näin. Tähän kysymykseen on monia toisenlaisiakin vastauksia, selityksiä ja päätelmiä. Toiset sanovat esim. niin, että ihmisen kuollessa Jumala heti hänet tuomitsee ja vie uskavaiset lepopaikkaan ja uskottomat heille varattuun tilaan. Lopullisessa tuomiossa hyvät ihmiset otetaan taivaaseen mutta pahat hyljätään helvettiin.

Kysymys ihmisen hengen elämästä ja olotilasta kuoleman jälkeen antaa aiheita monenlaisiin ajatuksiin, keskusteluihin ja mietteisiin. Voidaan esim. kysyä: Voiko ihminen kehittyä tuonelassa?

Voiko ihminen kääntyä pois synnistä tuonelaan tultuaan?

Eivätkö kaikkien sielut lopullisesti tule autuiksi?

Eivätkö joittenkuitten sielut häviä?

Millainen ja missä on taivas?

Mikä ja missä on helvetti? j. n. e. j. n. e.

Elämästä kuoleman jälkeen emme voi saada täydellistä tietoa täällä maan päällä. Tärkein pääasia meille ihmisille on se, että me tahdomme olla uskavaiset ja totella Jumalaa. Niin Hän sitten johtaa meidät kuoleman virran yli toiseen, ijankaikkiseen elämään, missä me saamme aina olla Jeesuksen luona levossa. Jumala on vanhurskas ja viisas. Hän tekee sitä, mikä on oikein. Ja me tahdomme alistua Hänen tahtoonsa.

Jouluaatto Korven mökissä.

Korven Leenan mökki sijaitsi metsässä vähän matkaa isosta valtatiestä.

Kesällä johti sinne kapea polku, joka oli kanervien ja valkovuokkojen reunustama. Talvella oli tie vieläkin kapeampi, sillä ainoastaan jalan talaama uoma, korkeiden hankien keskellä, näytti, että sielläkinpäin joku asuu.

Tuvan asukas oli vanha kuuromykkä mummo. Yksin hän oli asunut jo monta vuotta. Mutta kertoivatpa ihmiset, että Leena mummolla oli komea poika, joka oli hyljännyt vanhan kuuromykkän äitinsä.

Korven Leenan poika oli rakastunut rikkaaseen

kaupunkilaistytöön. Tyttö oli ylpeä ja pojan täytyi valita hänen ja vanhan äitinsä välillä. Niinpä hän jätti äitinsä yksin taistelemaan elämän kovuutta vastaan. Itse hän matkusti Helsinkiin. Ihmiset tiesivät vielä, että hän sanomalehtimiehenä ansaitsi hyvää palkkaa, mutta vain kerran, jo pari vuotta sitten, oli hän äidillensä rahaa lähettänyt. Oli jouluaatto.

Korven tuvassa oli juhlallista ja rauhallista. Tuvan pöydälle oli Leena mummo levittänyt valkean liinan, ja kaksi kynttilää oli sytytetty. Vanha mirri kehräsi uunin päällä. Itse mummo istui matalassa keinutuolissaan. Tuo vanha mummo, antoi ajatustensa kulkea samaa tietä, jota ne niin monesti ennenkin oli kulkeneet.

Hän muisti pienen pojan palleroisen, kirkassilmäisen ja virkeän. Muistipa hän saman pojan nuorukaisena, kun hän oli kotipeltoa reippaasti kyntänyt. Varttuipa mieheksi poika, vanhuksen ainoa turva. Paljon pojastansa äiti toivoi, kunnes katkesi side, ja mailma vei ainoan aarteen.

Eipä äiti kuitenkaan poikaansa tuominut, vaan hellien häntä muisteli. Joka joulukuoli oli kynttilät häntä varten sytytetty. Häntä varten lumivalkea liina pöytään levitetty. Se vanha äiti oli varma lapsensa palaamisesta. „Jouluksi hän tulee“, niin hän ajatteli. Monta joulukuoli oli jo odottanut. Mutta yhä vielä odotti. Varma usko antoi voimia odottaa yhäti.

Nyt siirtyi vanha vaimo pöydän ääreen ja avasi suuren kirjan. Hän luki ikivanhan joulukertomuksen: Kunnia olkoon Jumalalle korkeudessa!

Tuvan ovi aukeni hiljaa ja kynnykselle ilmaantui kookas mies. Hän jäi arastellen seisomaan oven eteen, mutta hänen katseensa lepäsi ääretömän hellänä lukevan vanhuksen päällä. Kuin tuntien hänen läsnä olonsa, kääntyi vanha vaimo tuolissaan. Se riemu, joka loisti hänen silmistään, kohdatessaan tulijan katseen, oli suurta ja pyhää. Hänen huulensa liikkuvat, kuin sanoakseen: Sinä tulit, sillä minä odotin. Hän levitti käsivartensa, ja seuraavassa hetkessä oli nuori mies hänen edessään polvillaan. Kiertäen kätensä vanhuksen ympärille hän kuiskasi „äiti, äiti“. Hän painoi päänsä äitinsä helmaan, ja voimakkaat nyyhkytykset vapisuttivat hänen hartioitansa. Kuin siunaukseen, laskeutui vanhan vaimon kätet hänen tummille suortuvillensa.

Vähitellen täytti nuoren miehen sielun, suuri rauha. Ja sen vanhan äidin silmästä vierähti kirkas kyynel.

Kaisu W— — —

rimman ajan sen elämästä on sitä johtanut k. m. neiti *Siiri Talvia*. K. m. yhdistys Tampereella ei ole saanut paljon apua kuulevilta. Kuuromykät itse ovat sitä hoitaneet ja pitäneet pystyssä. Sentähden he nyt voivat iloita siitä, että ovat voineet saada yhdistyksensä elämään noin monta vuotta. Tämä yhdistys on ollut kaikkein elinvoimaisimpia, rauhallisimpia ja onnistuneimpia koko maassa. Toivotamme sille onnea jatkuvaan siunausta tuottavaan elämään Tampereen ja sen ympäristön kuuromykkäin hyväksi.

25 vuotisen olemassaolon muistoa vietettiin Tampereella marrask. 16, 17 ja 18 p:nä juhlallisesti. Juhlien yhteyteen oli järjestetty *esitelmäpäivät*. Lauvantaina 17 p:nä pidettiin useita esitelmää k. m:lle. Yhdistys oli kutsunut esitelmäpitäjiksi k. m. opettajattaren, neiti *Anna Vainion* Jyväskylästä, johtaja *E. J. Pesosen* Turusta ja past. *H. Nybergin* Helsingistä. N:ti Vainio puhui uskonnolliselta alalta „Omastatunnosta ja raamatusta“, joht. Pesonen luennoi „maatiaiskarjarodusta“ sekä piti juhlaesitelmän 25 vuotisjuhlassa „kuuromykkäin opetuksen kehityksestä“. Past. Nyberg luennoi Tanskan kuuromykkäin oloista ja Tanskan historiasta sekä piti juhlapuheen 25 vuotisjuhlassa. Varsinainen juhla pidettiin sunnuntaina 18 p:nä kl. 2 Aleksanterinkansakoulun salissa, jonka Tampereen kuuromykät olivat koristaneet kukilla, köynnöksillä ja lipuilla hyvin kauniiksi. Juhlavieraita oli kovin paljon, pitkistäkin matkoista saapuneita kuuromykkiä sekä joukko kuulevia tamperelaisia, kuuromykkäin omaisia ja yhdistyksen avustajia. Ohjelma alettiin virrenveisulla, jonka jälkeen puheenjohtaja, n:ti Siiri Talvia lausui vieraita tervetulleiksi. Seurasii sitten johtaja Pesosen juhlaesitelmä, past. Nybergin juhlapuhe ja painetun 25 vuotiskertomuksen jakaminen. Tervehdyksiä toivat joht. Pesonen tarkastaja V. Forsiukselta, hra J. Sundberg Helsingin, J. Leivo Vaasan, E. Savisaari Turun, J. F. Talvia „Heffatan“ k. m. yhdistyksiltä. Lopuksi viittasi hra Martti Mikkolainen „Maamme“-laulun, jota yleisö seisolta katseli.

Samana päivänä illalla pidettiin juhlaillama samassa paikassa. Istuttiin pitkien, kauniisti koristettujen kahvipöytäin ääressä. Juotiin kahvia, syötiin omenia ja lopuksi vielä tarjottiin teetä voileipien kanssa. Siinä istuessa suoritettiin hauska ja arvokas ohjelma. Juhlan kunniaksi jaettiin kunniajäsenkirjoja niille henkilöille, jotka tuntuvasti ovat yhdistystä tukeneet, nim. herra J. Sundbergille, past. H. Nybergille ja kouluneuvos V. Forsiukselle, herra Evert Talvialle ja neiti Siiri Talvialle. Jokaiselle heistä pidettiin kaunis puhe. E. ja Siiri Talvialle puhui yhdistyksen puolesta hra Martti Mikkolainen. Erittäin kaunis ja lämminhenkinen oli se puhe, mikä pidettiin Siiri Talvialle, yhdistyksen monivuotiselle puheenjohtajalle, hyvälle, uskolliselle toverille ja Tampereen k. m. piirin hyvälle hengelle. Varmaan kaikki

Tampereen kuuromykkäinyhdistys 25 vuotias.

Tänä syksynä on kulunut 25 vuotta siitä kun k. m. yhdistys perustettiin Tampereelle. Sen perusti k. m. kuvanveistäjä *Alb. Tallroth* ja suu-

yhdistyksen jäsenet silloin sydämestään kiittivät kunnioitettua puheenjohtajataan. Puheen jälkeen tulivat k. m. miehet ja nostivat n:ti Talvian tuollilla monta kertaa ylös ilmaan ja „huudettiin“ eläköön, eläköön! Vielä kutsuttiin yhdistyksen vakinaisiksi jäseniksi joukko kuuromykkiä, jotka kauimman aikaa ovat siinä olleet, nim. Eliina Mattila, Pauliina Kari, Stiina Anttila, Heikki ja Tilda Helin, Auk. Helminen ja Alma Nurminen. Useita muitakin puheita pidettiin. Vieläpä muisteltiin Saksan onnettomia, hätääkärsiviä kuuromykkiä ja kerättiin heille rahaa 300 mk. Eritäin iloisia olivat Tampereen k. m. kun saivat juhlaansa hyvän ystävänsä, professorin rouva Anna Heikinkeimon Helsingistä sekä rehtori Kaarlo Länkelän rouvineen, rouva Nybergin Helsingistä sekä rouva Helinin Tampereelta, joka monella tavalla hiljaisuudessa on auttanut tätä omien lastensa perustamaa ja kannattamaa yhdistystä.

Hauskassa seurustelussa kuului juhlaillama kunneka lopuksi myöhään erottiin.

Ävikin k.m. naisten vanhainkodille on lähetetty seuraavat lahjoitukset „vanhainpäivän“ johdosta marrask. 4 p:nä.

Riihimäen k.m. yhdistys yhdistys 100 mk., Tampereen ja ympäristön kuuromykät jumalanpalveluksessaan 400 mk.; Helsingin k.m. yhdistys 360 mk.; Emma ja Hulda Svahnström Nauvo 20 mk.; Matti Hämäläinen Viitasaari 10 mk.; Julia S—s 5 mk.; sisarukset Wallenius 25 mk.; Amanda Hasselman 20 mk.; Nimittämätön 50 mk.; Amanda Stam 25 mk., kaikki Helsingistä; Eräs k.m. palvelija Porvoosta 20 mk.; Porvoon k.m. yhdistys 180 mk.; neiti Rosa Fors-tén Salosta 200 mk.; Oulun k.m. koulun opettajat ja oppilaat 153 mk. 50 p.; Pietarsaaren k.m. koulun entiset oppilaat Helsingissä kahvia ja sokeria; Keravan kuuromykät kahvia ja sokeria; Emma Lehto H:ki 15 mk.; Cecilia ja Fr. Schoultz H:ki 15 mk.; Jyväskylän k.m. yhdistys 105 mk.; Viipurin k.m. yhdistys 150 mk.; Vaasan k.m. yhdistys 127 mk.; Turun k.m. yhdistys 140 mk.; „Heffata“ k.m. yhdistys 56 mk. 50 p.; Vilho Ritala Kiikka 1/2 hehtoa ohrajauhoja; Kalle Ritala Kiikka 30 hl. herneitä; Erkki Kuutti Tyrväältä viljaa; Honkajoen kuuromykät 60 mk.; Salon kuuromykät 80 mk.; Mynämäen kuuromykät 25 mk. 45.; Laitilan kuuromykät 8 mk. 85 p.; Kaarle Heinonen Uusikaupunki 10 mk. past. Nymanin kautta, Tyyne Lahti Amerikasta 25 mk.

Keräystä jatkuu jouluun saakka!

J. Sundberg.

URHEILUOSASTO

Huomio Trondhjemiin!

Tabtoisin Mikkelin kilpailujen johdosta kirjoittaa muutamana sanan, mutta aihe on jo liiaksi vanhentunut koska kesällä siitä jo kirjoitettiin.

Sen sijaan tabtoisin tässä painostaa talviharjoitusten välttämättömyyttä. Kotivoimistelu ja kevyet hiihto- ja jalkapallot on otettava päiväjärjestykseen. Parhaat ja ehdottomasti luotettavimmat neuvot saa Suomen Olympiatreenari Jaako Mikkolan kirjoittamasta kirjasta; Rata- ja kenttäurheilijan käsikirja. Tätä kirjaa suositan jokaiselle k.m. urheilijalle; niin, jokaisen on velvollisuus ostaa se itselleen.

Siitä saavat k.m. urheilijat juuri niitä neuvoja, joita he nyt kipeimmin tarvitsevat. Ensi vuonna Trondhjemissa, Norjassa tulevat miehemme tarvitsemaan voiman ja kokemuksen rippeen mitä ikinä itsestään saavat irti. Norjan, Tanskan ja Ruotsin k.m. urheilijat ovat todella huolella harjoitelleet enkä lainkaan ihmettele jos meikälaiset ensi vuonna jäisivät vallan viimeisiksi.

Mainitsen tässä vain Tanskalaiset tulokset; 165 cm. korkeutta ja 570 cm pituutta. Jos ajatellaan, että Norja on päässyt vastaaviin tuloksiin 100, 1500 ja 5000 m. juoksuissa, sekä Ruotsi jotain lähimaille Suomea heitoissa, ja me asetamme niiden rinnalle Mikkelin tulokset, olemme kauniisti viimeisinä yhteistuloksessa. Tämä on kyllä vain sokeata arvelua, mutta sellaisenakin otettava huomioon.

Pitkänmatkan juoksut ansaitisivat meillä jo erikoiset palstansa ja neuvonsa. Muissa lajeissa olemme toki jottenkin kyenneet tasaväkiseen kilpailuun ja usein voittoonkin muiden kanssa, mutta 1500 ja 5000 m juoksuissa ei suomalainen ole voittanut niin pitkälle kuin muistan. Aina on ollut joku ulkolainen edellä jos meidän mies on päässytikin hyvään tulokseen.

Siitä olisi jo vähitellen päästävä. Miltähän kuulostalsi ensi vuonna esim. lyhemmällä matkalla voittajana joku Holmberg ja pitemmällä Holopainen tai joku muu. — Tekisi miehiä väittää, että ensi vuonna ratkaisee ehkä 5000 m. juoksu N.D.L.F:n upean kilven kohtalon. Saat-taa tapahtua että juoksun alkaessa ovat esim. Norja ja Suomi pisteissä tasan. Silloin on miesten taivallettava omansa ja maansa kunnian puolesta sanon täydessä merkityksessä. Sääli ei tule kysymyksenäkään. Se voittaa jolla on takanaan parhaiten käytetty harjoitusvuosi ja ennenkaikkea — kanssakilpailijat, maaliviivalla.

Holmberg, Holopainen, Sandblom, Luomajoki ja monet muut! Muistakaa että juuri teistä voi riippua maamme kohtalo ensi vuonna Trondhjemissa.

Ja Villanen, sinä Helsingin kilpailujen toivorikas poika! Tekisi mieli nimittää sinua luopioksi. Mikä panikaan sinut heittämään harjoituksen v:n 1921 jälkeen. Luulitko että pelkällä maineellasi voit seuraavissa kisoissa? Jos luulit, niin erehdyitpä pahasti veliseni. Treenantunut ruumis, rohkea, velttoudesta vapaa mieli ja voimakas tahto nyt ratkaisevat ottelut. Toveri hyvä! Miksi unohditkaan että K.U.L. vielä v:n 1922 jälkeen tarvitsee sinua. — Säännöllisellä elämällä ja harjoituksella olisi sinulla ollut mahdollisuuksia kehittää itsellesi aika 5000 m:llä sinne 15,50 min. nurkille ja se olisi riittänyt kunniakaampaan tilaan k.m. kilpailussa.

Vielä ei ole myöhäistä yrittää korjata virhettä minkä varmaankaan kokemattomuudessasi tulit tehneeksi. Talvi voi saada paljon aikaan jos sen oikein käytät. — Ajattele maatasi, K.U.L:ia ja itseäsi ja koeta!

Viipymättä siis käsille Rata- ja kenttärheilun käsikirja ja sen neuvoja seurattava tinkimättä!

Tuula.

hittyneemmät joka kaupungista saapuisivat samaan neuvoja ja ohjausta voimistelussa, voidakseen sitä sitten levittää kotiseutunsa k.m. naisten keskuuteen. Ohjaajaksi kurseille varmaan saataisi pastorin rouva Helmi Nyberg. Hän on maassamme tiettävästi ainoa henkilö joka tällaiseen tehtävään pystyy. Ollen etevä voimistelunopettaja on hän omansa tehtävään ja lisäksi hallita viittomakieltä, on yhteisymmärrys hänen ja k.m. välillä parhain mitä ajatella saattaa.

Tuula.

Kuuromykkänaiset voimistelemaan!

Äskettäin vietti Suomen Naisten Liikuntokasvatusliitto (S.N.L.L.) yleistä, koko maata käsittävää naisvoimistelupäivää. Ympäri maamme juhlivat voimistelevat naiset silloin heidän aatteelleen pyhitettyä juhlapäivää. Juhlailaisuuksia järjestettiin mikäli mahdollista. Näissä tilaisuuksissa kunnioitettiin puheita ja lauluja niistä henkilöistä jotka maassamme aikoinaan olivat tehneet uranuurtajan vaikean työn ja toisia, jotka myöhemmin ovat vienteet aatetta eteenpäin. Päänumeroina oli tietysti voimistelu ja laulelakit. Tunnelma juhlallinen ja innostus korkealla joka paikassa.

Eräs toverini sai minut houkutelua mukaansa kotikaupunkini naisten järjestämään tilaisuuteen. Menin — uteliaisuudesta. En ole ennen pannut kovin suurta merkitystä naisvoimistelulle. Olen ajatellut: voimistelukoot naiset patojen ja kattiloiden kanssa, se on heidän alansa.

En ole uskonut että Suomen naisissa enään olisi sitä heikkuvaa innostusta voimisteluun, joka vei Elli Björksténin tyttöineen kunnian huipuille Tukholman kesäisinä päivinä 1912! — No, suuria en siis odottanut, mutta sitenpä petyinkin kelpoilla.

Muutamain alkunumeroiden jälkeen aukeni eräs ovi. Siitä marssi saliin ryhdikkäinä, joustavin askelin n. 20 neitosta kauniisiin tummansinisiin voimistelupukuihin puettuina. Kauniilla esimarsseilla ja ryhmäkaarroilla olivat he asettuneet paikoilleen ennenkuin aavistinkaan. Pujottelut, kaarrot, käännökset ja rivistöt muodostuivat kuin olisi siinä ollut vain 1 voimistelija 20:n asemesta.

Ja liikkeitä sitten. Olen harvoin nähnyt miesvoimistelijoilta kauniimpia ja paremmin suoritettuja sauva- ja vapaaliikkeitä. Verraten vaikeat varpallekohonta- ja vaaka-asematkin suoritettiin ihailtavan varmasti ja täsmällisesti. Näkyi että ainakin nämä 20 neitosta olivat ottaneet S.N.L.L:n aatteen sydämenasiaksi.

Minun täytyi ihailla heidän norjaa käyntiään, uljasta ryhtiä ja kirkkaita silmiään, joista hehkui tavalliselle ihmiselle perin vieras innostus. Mieleeni tuli ajatus kuuromykkä-neitostista (ja miksei myös rouvista). Ajattelin „Isä Malm'in“ patsaan paljastamistilaisuutta, jossa maamme k.m. naiset esiintyisivät kansallispukuisina, reippaina ja iloisina. Kansallispukumme ja ylvyäs ryhti kuuluvat yhteen ja jälkimäinen on saavutettavissa vain voimistelulla.

K.m. naiset! Liitytkää S.N.L.L:n alaisiin seuroihin, tahit teitä on kylliksi teitä on kylliksi oman seuran perustamiseksi, liitytkää omana seurana S.N.L.L:iin.

K.m. yhdistysten ja seurain olisi velvollisuus lähettää naisjäseniään stipendiaatteina joko Varalan naisvoimistelu- ja leikkikursseille Tampereella, tahit Tanhuavaaraan lähelle Viipuria. Siellä harjaantuisivat k.m. naiset ohjaamaan tovereitaan, ja nämä taasen ymmärtäisivät heitä paremmin kuin kuulevia.

Omana ajatukseni ehdottaisin että maamme k.m. naiset ryhtyisivät yhteisvoimin puuhaan ja järjestäisivät esim. H:gissä voimisteluohjaajakurssit k.m. naisille. Ke-

K.U.L:n iltama pidetään joulukuun 31 p:nä klo 8 ill. H.K.Y:n huoneustossa. Pääsymaksu 10 mk. Tulot käytetään kuuromykkä-urheiljoitten matkan kustantamiseksi Trondhjemiin.

Tietoja kotimaasta.

Uudenvuoden onnitteleva otetaan Kuuromykkäin Lehden tammikuun numeroon taas kuten ennenkin. Jos tahdotte tällä tavoin toivottaa onnellista uutta vuotta tuttaville ja tovereille, niin lähettäkää *nimenne ja osoitteenne sekä 5 mk: rahaa osoitteella: Kuuromykkäin Lehti, Helsinki, Johanneksentie 4.* Maksun pitää seurata mukana muutoin ei nimeä paineta lehteen. Onnitteleva kertyvät rahat menevät Ävikin vanhainkodin hyväksi.

Huom.! Ennen tammik. 10 päivää!

Toimitus.

60 vuotta täytti rovasti Oskar Ahlström Vaasassa viime kesäk. 21 p. Hän sai merkkipäivänään paljon onnentoivotuksia ja lahjoja seurakuntalaisilta ja ystäviltä. Rovasti Ahlström on myös harras kuuromykkäin ystävä. Hän on ollut „Kuuromykkäin Auttajayhdistyksen“ Vaasan piirin puheenjohtajana 15 vuotta eli siitä asti kuin yhdistys perustettiin ja on monella tavalla auttanut kuuromykkäiä. Yhdistys toivotti rovasti Ahlströmille onnea lähetystön kautta ja lahjoitti hänelle erään arvokkaan kirjan teoksen. Vaasan Kuuromykkäinyhdistys lähetti myös lähetystön, johon kuuluivat N. Söyrinki ja Liisa Perälä toivottamaan Rovastille onnea, ja lahjoitti hänelle hopeisen paperiveitsen.

Honkajoella pidettiin jumalanpalvelus ja kokous kuuromykkäille viime lokakuun 28 p. Kirkonkylän kansakoululla. Tilaisuudessa koottiin avustusta sekä Ävikin vanhainkodille että Saksanmaan kuuromykkäille. Tulos oli ilahduttavan hyvä. Kokouksessa oli saapuvilla 7 kuuromykkäiä ja muutamia kuulevia. Rahaa saatiin Ävikille 60 markkaa ja saksalaisille kuuromykkäille 119 mk. Eräs kuuromykkä, joka ei tahdo nimeään mainittavan, lahjoitti yksin Saksan kuuromykkäille 100 markkaa. Rouva Meri Kahva, jonka koululle kokoonnuttiin, kesti ystävällisesti kaikkia kuuromykkäiä kahvilla ja vehnäleivillä.

Kuollut. Marrask. 19 p. kuoli Hämeenlinnassa lyhyen, mutta ankaran taudin sairastettuaan sotilas Eino Söyrinki, Vaasan Kuuromykkäin Yhdistyksen varapuheenjohtajan Nikolai Söyringin poika. Eino Söyrinki oli Hämeenlinnassa suorittamassa sotapalvelustaan tykkimiehenä. Siellä hän äkkiä sairastui ja muutaman päivän sairastettuaan kuoli. Kuollessaan oli hän 20 vuotias. Eino Söyrinki oli kelpo nuori mies ja jätti jälkeensä itsestään hyvän muiston. Häntä jäi kaipaamaan lähinnä isä, äitipuoli, sisar ja veli sekä sen lisäksi monet toverit ja ystävät.

Pieni joulujuhla kuuromykkäille pidetään Lahdessa rukoushuoneella Uudenvuoden päivänä tammik. 1 p:nä kello 5 i. p.

Huom! Kuuromykkäin Joulua voivat vielä myöhästyneet tilaajat ja asinmiehet saada. — Lehti on mennyt hyvin kaupaksi. Mutta vielä on vähän jälellä. Kiirehtikää!

Saksan hätäkärsivien kuuromykkien hyväksi ovat Suomen kuuromykkät ja heidän ystävänsä keränneet avustusta yhteensä 3,000 markkaa, nimittäin:

Turun k. m. yhdistys 140 mk; Porvoon k. m. yhd. 125 mk; Riihimäen k. m. yhd. 100 mk; Kuopion k. m. yhd. 30 mk; Tampereen k. m. yhd. 300 mk; Viipurin k. m. yhd. 257 mk; Helsingin k. m. yhd. 262 mk; Arvi Haari Kijhtelysvaarasta 50 mk; rouva Elma Ignatiuksen kautta Helsingistä 50 mk; hra I Ojalan kautta Salon ja sen ympäristön kuuromykkiltä 200 mk; Past. K. A. Nymanin kautta Honkajoen kuuromykkiltä 119 mk; Anni Alasalmi Kestilästä 10 mk; Eräs k. m. palvelija 20 mk; Irene ja Antti Karlsson Keravalta 20 mk; Uno Björnin kautta Pietarsaaren kuuromykkiltä 151 mk; Alfred ja Betty Hallberg Sulvasta 50 mk; Johannes Lind Sulvasta 25 mk; Aug. Nordberg Sundonista 25 mk; Elvira Hofman Vöyristä 40 mk; professorin rouva Anna Heikinheimon kautta Helsingistä 1,000 mk sekä nimettömämmiltä 26 mk.

Kun rahojen lähettäminen Saksaan nykyään ei ole sopivaa, niin on noilla varoilla ostettu riisi- ja kauraryynejä, voita, saippuaa ja sokeria ja lähetetty kolmessa laatikossa Saksaan. Yksi laatikko lähetettiin Berliiniin, toinen Leipzigiin ja kolmas Lyypekkiin kuuromykkäin koulujen johtajille jaettaviksi hätäkärsiville kuuromykkäpe rheille jouluksi. Kaikille lahjoittajille lämmin kiitos.

Huugo Nyberg.

Tilatkaa Kuuromykkäin Lehti v. 1924!

Kuuromykkäin oma lehti ilmestyy taas ensi vuonna 1924 samankokoisena ja samaan suuntaan toimitettuna kuin tähänkin asti. Se sisältää opettavia, hyödyllisiä ja huvittavia kirjoituksia Suomen kuuromykkäin ja heidän ystävänsä luetaviksi. Siihen painetaan uutisia ja tietoja koti- ja ulkomaankin kuuromykkäin elämästä ja harrastuksista. Myöskin hankitaan siihen kuvia varojen mukaan. Lehdessä on erikoinen urheiluosasto, jota hra E. Karilas hoitaa.

Jokaisen kuuromykkän on tilattava oma lehtensä ja levitettävä sitä myös kuulevain sukulaistensa ja tuttavainsa keskuuteen!

Kuuromykkäin Lehti ilmestyy kerran kuussa 8-sivuisena. — Tilaushinta on entinen, 10 mk. vuodessa. K. m. koulujen oppilaat saavat lehden 5 markalla kun tilaus tehdään yhdessä jonkun opettajan kautta.

Lehteä voi tilata kaikissa postitoimistoissa maalla ja kaupungeissa tahi suoraan toimistosta osoitteella: Kuuromykkäin Lehti, Helsinki, Johanneksentie 4.

Puolenvuoden tilauksia ei oteta vastaan! Tilatkaa lehti ajoissa joulukuussa!

Huugo Nyberg.

„KERTOMUS TAMPEREEN KUUROMYKKÄINYHDISTYKSEN TOIMINNASTA V. 1898—1923“

Kirjoittanut pastori H. Nyberg. Hinta postimaksuine 3:50 p. Sopii tilata hra M. Mikkolaiselta os.: Tampere, Viinikankatu 26.

SYNTYNYT:

Terve poika Reino Ensio

HARLUSSA 12. 10. 1923.

JAAKKO ja ANNA OLLIKAINEN.

Tilatkaa „Kuuromykkäin Lehti“ w. 1924!

Hauskaa ja siunausrifasta Joulua

lufijoilleen toivoo Kuuromykkäin Lehti